

Bellman är i Uppsala – igen

Musik. Viskonstens fader hyllas • "Jag har försökt vara både modern och personlig"

Bellman har varit, är och förblir i Uppsala om man skall tro Uppsalatrubaduren Lars Hedberg. Hans nya cd lyfter fram Bellmans berättelser, bland annat hur skalden reser till Uppsala för att studera ekonomi.

I visan är det Movitz som far till Uppsala, dricker öl hos källarmästare Kironi och knappt hinner påbörja studierna förrän han ger upp och återvänder till Stockholm med kamraterna.

I verkligheten gjorde Bellman själv just detsamma. 18 år var han när han skrev in sig vid Stockholms nation. Ett halvår senare var han tillbaka i Stockholm med ingredienserna till *Movitz skulle bli student*, Fredmans sång nr 28 och spår nr 5 på Lars Hedbergs just utgivna cd *Ack! ack! lustiga tider*.

CARL MICHAEL BELLMAN föddes 1740 på Söder i Stockholm. Hans far hette, liksom hans farfar, Johan Arndt Bellman. Farfadern hade blivit professor i värtalighet vid Uppsala universitet 1699 och universitetets rektor 1704, medan fadern levde sitt liv som ämbetsman i Stockholm.

Carl Michael Bellman fick en borgerlig uppfostran i luthersk anda och med inriktning på språk och litteratur. Han visade tidigt en särskild förmåga att skriva vers och rimma.

Efter diverse krokiga turer i arbetslivet och ekonomin kom han att knytas till Gustav III:s hov, dels som underhållare, dels som konungens hyllningsdiktare.

Han hade redan före statskuppen skrivit sången Gustafs skål, som blev den gustavianska tidens kungssång.

FÖR SINA MUSIKALISKA och lyriska tjänster fick han dels en pension direkt ur kungens hand, dels en avlönad men i stort sett tjänstefri befattning vid Nummerlotteriet.

Bellmans liv kantades trots detta av en rad konkurser. Han spelade på krita, lånade pengar utan

att kunna betala igen, festade och hade "fruntimmershistorier".

DEN SVENSKA VISKONSTENS fader dog utfattig 1795. Han hade fått lungrot efter att ha suttit fängslad för sina ekonomiska haverier en period. Bellman lämnade efter sig hustru och tre barn. Familjen var helt utblottad efter hans död.

I sina visor berättade Bellman såväl om källor till glädje som om sorger och bedrövelser. Mycket självupplevt.

– Jag vill lyfta fram berättelserna i hans visor, säger Lars Hedberg, som tycker att många Bellmaninspelningar, som han själv har lyssnat till, är för teatraliska eller låter musiken dominera över texten.

– Jag har försökt vara både modern och personlig, och traditionell.

En samling musiker, de flesta med Uppsala som hemvist, medverkar på skivan: klezmergruppen Den Flygande Bokrullen, Anette Hallén på nyckelharpa, pianisten Anders Bromander som också trakterar cembalo och ackordeon, samt jazzbasisten Tommy Johnson.

SKIVANS OMSLAG HAR gjorts av Uppsalakonstnären Markus Andersson.

– Bellman är i högsta grad levande i Uppsala i dag. Hans sånger finns i studentlivet, i många körers repertoar och förstås bland oss trubadurer som bor och verkar i Uppsala, säger Lars Hedberg.

Han har sjungit Bellman i många decennier. Varför har han dröjt så länge med att spela in en cd?

– Även om Bellman har följt mig sedan jag var ung, kom den rätta tidpunkten nu. Man måste mogna med Bellman. Ju längre man lever, desto bättre förstår man hans liv och material.

Lena Köster

lena.koster@unt.se 018-478 12 95

BELLMAN. Bellman är i hög grad levande i Uppsala, tycker trubaduren Lars Hedberg.

FOTO: MIKAEL WALLERSTEDT

FAKTA BELLMAN

Bellman fick fyra barn

Bellmans mor hette Catharina Hermonia och var dotter till kyrkoherden i Maria församling. Enligt skalden låg "kära mor" i 21 barnsängar, men bara 15 barn finns antecknade som döpta. Av Bellmans syskon nådde 7 vuxen ålder. Modern dog i lungrot samma år som sin man, 1765.

Carl Michael gifte sig med den 15 år yngre Lovisa Fredrika Grönlund 1777. De fick sönerna Gustaf, Elis (dog tidigt i kopporna), Carl och Adolf.

Lovisa bidrog till familjens försörjning bland annat genom syarbeten i hemmet. Efter Bellmans död levde hon i många år i armod innan hon 1814 blev äldfru och senare också fick ärva vissa pensioner. Hon blev 92 år.

Landstinget visar videokonst

VIDEO. Uppsala läns landsting fortsätter sin uppmärksammade satsning på videokonst. Under hösten visas fem nya filmer på temat mänskligt beteende och mänskliga relationer. I Erik Olofsons verk *Public figures* får vi följa människors långsamma rörelser i tunnelbanan. I Ilona Huss Walins *Rat export Hamlet* spelas alla rollerna i Shakespeares klassiska drama av råttor.

Filmerna kan ses vid de visningsstationer som finns på Akademiska sjukhuset, Enköpings lasarett och Wiks folkhögskola.

UNT

PUBLIC FIGURES AV EIK OLOFSEN.

Årets Bror Hjorthstipendiat utsedd

PRISER. Årets Bror Hjorthstipendium för unga tecknare har tilldelats Hertha Hanson. Hon är född 1980 i Lund och går femte och sista året på Konsthögskolan i Malmö.

Förutom flera års förberedande konstkurser på Nyckelviksskolan och Gerlesborgsskolan har hon även läst litteraturvetenskap. Stipendiet för unga tecknare delas ut av Bror Hjorthföreningen sedan 1992, är på 15 000 kronor och tilldelas en lovande ung tecknare som studerar vid någon av landets fem konsthögskolor.

UNT

Daniel Sjölin får Lindbergerpriset

PRISER. Författaren och Babelprogramledaren Daniel Sjölin har tilldelats 2008 års Örjan Lindbergerpris. Utmärkelsen delas ut av Stockholms Arbetareinstitutsförening till någon som främjat förståelsen av diktning, poesi, berättarkonst och dramatik.

Priset på 75 000 kronor får han främst för sitt arbete med litteraturprogrammet Babel i SVT. Enligt juryn lyckas han göra den goda litteraturen tillgänglig för en bred publik i alla åldrar.

TT Spektra

14,7 miljoner i förlust

TEATER. Dramaten redovisar ett minus på 14,7 miljoner kronor för första halvåret i år.

En förklaring är satsningen på jubileumsåret, som kostat 10 miljoner kronor, men biljettintäkterna är också 3 miljoner kronor lägre än väntat.

TT Spektra

✓ RÄTTELSE

KONSERT. Det blev fel konsertdag i Uppsala för Sophie Zelmani. Rätt datum på Katalin är onsdag 29 oktober. Vill man värma upp en vecka tidigare är det tisdag 21 oktober på Cirkus i Stockholm som gäller.

UNT